

Guia de bones pràctiques preventives per fer front a la COVID-19 (SARS-CoV-2)

HOTELS I ESTABLIMENTS TURÍSTICS

GOVERN
ILLES
BALEARS

ibassal

Institut balear de seguretat i salut laboral

ÍNDEX

1. Introducció	3
2. El virus	3
3. Objectiu	3
4. Consideracions generals	4
5. Abans d'anar a la feina	7
Actuacions en cas de sospita de contagi d'una persona treballadora al seu domicili	7
6. Els desplaçaments a la feina	8
7. Mesures organitzatives en el centre de treball	8
En relació amb els treballadors	8
En cas de sospita de contagi d'una persona treballadora al centre de treball	10
El distanciament social	11
8. Mesures d'higiene en el centre de treball	13
En relació amb la ventilació	13
En relació amb la neteja i desinfecció	15
Els productes de neteja i d'higiene	18
9. Mesures d'higiene personal	19
Neteja de mans i hàbits de manipulació	19
Utilització de la mascareta	21
Els tipus de mascareta	22
Com posar-se, fer servir, treure i rebutjar una mascareta	24
10. Gestió dels residus als centres de treball	24
11. En relació amb els clients	25
12. Cobrament d'importos	27
13. Serveis/lavabos	27
14. En relació amb el servei de recepció-consergeria, relacions públiques i administració	28
15. En relació amb el servei d'habitacions	29
16. En relació amb les activitats de manteniment intern i serveis auxiliars	32
17. En relació amb els proveïdors i empreses de manteniment externes	33
18. Instal·lacions destinades a activitats de música en viu	34
19. Instal·lacions destinades a activitats esportives, piscina i spa	35
20. Informació per a les persones treballadores	37
21. Decàleg amb de mesures preventives generals per a les persones treballadores	38
22. Fonts d'informació	41

1. Introducció

El sector de l'hoteleria i allotjaments turístics comprèn a tots aquells establiments que, de manera professional i habitual, presten servei d'allotjament i restaurant, sigui habitacions o apartaments amb serveis complementaris o sense.

En aquest document es recull una selecció no exhaustiva de recomanacions i mesures de contenció adequades per garantir la protecció de la salut dels treballadors i treballadores davant l'exposició al coronavirus SARS-CoV-2 en aquestes empreses en general.

Les mesures a tenir en compte a les activitats de consum o venda a les instal·lacions de bars i cafeteries, restaurants es poden revisar a la guia de bones pràctiques per fer front a la COVID-19 per establiments i activitats d'elaboració i servei de menjars i begudes.

2. El virus

La COVID-19 és una malaltia produïda per un nou virus, el coronavirus SARS-CoV-2, anteriorment desconegut en patologia humana, que pertany a la família Coronaviridae.

Segons la informació que es disposa, es transmet a través de les secrecions de persones infectades, principalment per contacte directe amb gotes respiratòries de més de 5 micres (capaçes de transmetre a distàncies de fins a 1,5 metres) i les mans o els fòmits contaminats amb aquestes secrecions després del contacte amb la mucosa de la boca, nas i ulls. A més, recentment s'ha demostrat, la viabilitat de virus durant algunes hores a aerosols.

Per tot això, una persona es pot infectar si, després de tocar una superfície o objecte contaminats o la mà d'una persona infectada, es posa la mà a la boca, el nas o els ulls. Per exemple, això podria ocórrer en tocar el pom d'una porta o estrènyer la mà a una altra persona i, posteriorment, tocar-se la cara.

Segons la informació disponible, el virus pot persistir en superfícies inanimades com metall, vidre o plàstiques fins a quatre dies, en altres materials, com el coure o el paper, roman menys, fins a un dia.

3. Objectiu

Assessorar tant a les empreses com a les persones treballadores, així com als clients, sobre les mesures a adoptar en els hotels i allotjaments turístics per tal de garantir la seguretat i salut pel que fa a evitar la propagació i el contagi de la COVID-19, sense perjudici de l'acompliment de la normativa de prevenció de riscos laborals.

Aquesta Guia és un compendi de bones pràctiques, és a dir, recomanacions, experiències o intervencions que s'han implementat amb resultats positius, sent eficaços i útils en un context concret, per afrontar, millorar o solucionar qüestions que es presenten a la feina, i que poden ser vàlides en circumstàncies similars o altres circumstàncies.

Tant la distància interpersonal indicada en el present document, com les mesures per evitar contagis durant els desplaçaments corresponen a les instruccions establertes per l'autoritat sanitària per a la situació de nova normalitat. No obstant això, s'atendrà a qualsevol altra instrucció o recomanació que puguin dictar les autoritats competents en l'àmbit internacional, nacional o territorial en relació amb aquestes matèries.

Aquesta guia està subjecta a revisions i la seva fi només s'aconseguirà amb la col·laboració de totes les parts implicades.

4. Consideracions generals

1. Tota la gestió preventiva es realitzarà als establiments amb la col·laboració i **participació del servei de prevenció de riscos laborals**.
2. En el cas que, la persona que dirigeix l'empresa hagi assumit la gestió preventiva, pot també recórrer al servei de vigilància de la salut que ha de tenir contractat, així com a altres fonts d'informació o de consulta de referència per a realitzar la gestió preventiva com ara ministeris, departaments governamentals, organismes oficials, associacions, etc.
3. Totes les persones hauran de seguir les **instruccions sobre comportament social** definides per fer front a la crisi sanitària ocasionada pel SARS-CoV-2 que es detallen a aquesta guia i emanen de les autoritats competents.
4. En la gestió d'aquest risc, no només s'ha de tenir en compte l'objectiu de preservar la salut dels treballadors i treballadores, també dels usuaris, d'acord amb el producte o servei que s'ofereix. Per aquest motiu es recomana a les empreses que hi hagi un **equip de gestió del risc a l'establiment hotelier i allotjament turístic**. L'equip hauria d'estar integrat pels membres de direcció de l'empresa, la representació legal dels treballadors, els caps de les àrees funcionals de personal, l'assessor tècnic del servei de prevenció, i també, podrà comptar amb l'assessoria d'especialistes en salut ambiental, alimentària i sanitària. La gestió i funcions d'aquest equip s'ajustarà en tot moment a la normativa vigent de prevenció de riscos laborals.

Un cop identificats i avaluats els riscos, en aplicació de la Llei de prevenció de riscos laborals, l'equip assumiria la definició d'estratègies i presa de decisions per a la minimització dels riscos higiènic-sanitaris per la COVID-19, que haurien de ser comunicades al Comitè de Seguretat i Salut de l'establiment o als delegats i delegades de prevenció.

Per a la **gestió del risc enfront de la COVID-19**, l'empresa desenvoluparà un **Pla de contingència** que se sotmetrà a consulta i participació del Comitè de seguretat i salut laboral, dels delegats i delegades de prevenció o bé altres fórmules d'informació a les persones treballadores legalment establertes.

En el moment actual, la necessitat del pla de contingència ve motivada per l'emergència ocasionada pel risc comunitari que suposa la pandèmia provocada per la COVID-19 (SARS-CoV-2).

El Pla de contingència ens permetrà el funcionament de la instal·lació en condicions normals, tot que algunes de les seves funcions deixin de fer-ho per culpa d'algun incident o certes condicions externes alienes a l'organització.

Abans de començar amb la descripció de les mesures preventives a adoptar en els centres de treball, cal establir una sèrie d'accions que constitueixen la base per elaborar el Pla de contingència:

- Lideratge i paper de la gerència i equip directiu, inclou l'assignació d'autoritats i responsabilitats en el marc de la gestió del risc.
- Creació d'una comissió interdisciplinària.
- Anàlisi de l'estat actual de l'empresa.
- Nivell d'exposició al risc.
- Informació i formació actualitzada.

El Pla de contingència recollirà els procediments i instruccions alternatius de treball establerts a l'empresa amb les mesures preventives i de protecció necessàries per al control del risc de la infecció per la COVID-19 en l'entorn de treball, per tant, inclou el procediment amb la planificació de les actuacions de contenció en cas de sospita de presència d'infecció per coronavirus a l'establiment.

El Pla de Contingència ha d'estar basat en una avaluació de riscos que permeti identificar un conjunt de mesures i accions bàsiques concretes de resposta, que s'haurien de prendre per afrontar de manera adequada i efectiva, possibles incidents, accidents i estats d'emergències que poguessin ocórrer tant a les instal·lacions com fora d'elles.

El Pla de contingència s'implementarà en funció de la mida i complexitat de l'empresa. S'ha de supervisar el seu compliment, valorar la seva eficàcia, i es modificarà si fos necessari en funció de l'eficàcia demostrada.

Aquest Pla de contingència ha d'incloure com a mínim els següents punts:

- Una descripció detallada dels llocs de treball, incloent-hi plantilla assignada i horaris (es pot utilitzar el document de registre de jornada), existència de grups tancats de feina, tasques a realitzar, incloent-hi treballs *in missio*, organització i equips de treball, activitats externalitzades, presència de clients, maneres de desplaçament del personal de l'empresa (*in itinere* i *in missio*).

- Una avaluació del risc segons la probabilitat d'exposició.
 - Planificar les mesures preventives en funció del risc avaluat.
 - L'assignació de recursos humans i materials, inclosa l'especificació dels Equips de Protecció Individual, en endavant EPI, i el seu ús, ateses les necessitats derivades de la prevenció de riscos laborals i sense perjudici del que estableix la normativa que l'és d'aplicació a l'establiment. S'inclouen en aquest apartat els equips de protecció que no essent EPI es poguessin utilitzar, com per exemple la mascareta higiènica i quirúrgica.
 - Mecanismes de control i verificació al llarg del temps. La supervisió del compliment de les recomanacions i pautes dictades per les autoritats sanitàries amb relació a mesures especials per la COVID-19, tant per part de persones treballadores com de clients, així com de les mesures addicionals contingudes en el pla de contingència resultant de l'avaluació de riscos.
 - La possibilitat de modificar els processos dirigits a la presa de decisions.
 - La determinació i implantació d'un protocol de contenció en cas que un empleat, empleada o client mostri simptomatologia compatible amb la COVID-19, seguint en tot cas les directrius del servei de prevenció de riscos laborals i autoritats sanitàries respectivament i considerant la revisió dels protocols de neteja i desinfecció de les superfícies potencialment contaminades.
 - En el marc de les estratègies preventives del pla de contingència, es pot valorar, amb l'assessorament del servei de prevenció i en coordinació amb Salut Pública, el possible ús de tests ràpids d'antigen per cribratge en aquelles situacions generals o particulars que es considerin convenients.
5. **En general les mesures de capacitat** màxima de la instal·lació, aforament i agrupació de persones, tant a l'interior com a l'exterior, s'han d'atendre a l'establert en funció del nivell d'alerta sanitària vigent a la unitat territorial on s'ubiqui l'establiment.
6. Per a les **activitats de restaurant o de bar cafeteria** es pot consultar les mesures preventives en enfront de la COVID-19 a la guia específica editada per l'IBASSAL.

Es pot consultar la guia d'establiments i activitats d'elaboració de menjars i begudes al següent enllaç:

<https://www.caib.es/sites/ibassal/es/covid-19/>

7. A la **coordinació d'activitats empresarials**, s'ha de garantir la protecció de tots els treballadors i treballadores enfront de la COVID-19. S'han de tenir en compte tant els riscos del personal propi present en el lloc de treball, treballadors i treballadores d'empreses externes, i si escau, els autònoms.

8. **Per a la realització d'activitats pròpies o assimilables de sala de festa, sala de ball, discoteca, cafè concert i bar de copes** s'atendran a l'establert en funció del nivell d'alerta sanitària vigent a la unitat territorial, incloses les festes en piscines o en instal·lacions exteriors dels establiments hotelers.

No es consideren incloses dins d'aquesta suspensió la realització d'activitats culturals de música en viu en els establiments esmentats, si aquests establiments renuncien a oferir serveis propis d'oci nocturn i duen a terme l'activitat adoptant les mesures específiques d'higiene i prevenció establertes per les agrupacions corals i bandes de música, regulades a l'Acord del Consell de Govern de 27 de novembre del 2020, a la darrera actualització.

9. Les **activitats d'animació o classes en grup**, s'han de dur a terme de manera preferent a l'aire lliure i s'han de desenvolupar en les condicions establertes d'acord amb el nivell d'alerta sanitària vigent en la unitat territorial on s'ubiqui l'establiment.

5. Abans d'anar a la feina

Actuacions en cas de sospita de contagi d'una persona treballadora al seu domicili

1. Si vostè viu o ha viscut amb una persona que ha contret la infecció per coronavirus i des de la central de COVID no s'han posat en contacte amb vostè, ho notificarà a INFOCOVID i trucarà al 900 100 971.
2. Si detecta a casa els símptomes respiratoris típics d'aquesta malaltia: tos, dificultat respiratòria, o febre, no acudirà al centre de treball, ho notificarà a l'empresa i trucarà al 902 079 079, 971 43 70 79 o també a INFOCOVID 900100971 i només si els símptomes són greus pot trucar al 061, a tots ells l'indicaran les pautes a seguir.
3. Es recomana no sortir del domicili, adoptar un aïllament preventiu, i si conviu amb altra gent i comparteix zones comunes s'ha de posar una mascareta quirúrgica.
4. No haurà d'acudir al centre de treball fins que es confirmi que no hi ha risc de presentar la malaltia de COVID-19.
5. L'empresa informará d'aquesta situació al servei de prevenció.
6. D'altra banda, s'ha de recordar que no podran incorporar-se als seus llocs de treball les següents persones treballadores:
 - a) Treballadors i treballadores que estiguin en aïllament domiciliari per tenir diagnòstic de la COVID-19 o tinguin algun dels símptomes compatibles amb la COVID-19.

b) Treballadors i treballadores que han estat en contacte estret, d'acord amb el que defineix l'Estratègia de detecció precoç, vigilància i control de COVID-19, fins i tot en absència de símptomes. Aquestes persones treballadores s'han de posar en contacte amb el servei sanitari del servei de prevenció de riscos laborals i seguir les seves recomanacions.

L'empresa adoptarà les mesures de neteja i desinfecció necessàries segons l'establert al seu protocol a aquest efecte i valorarà si resulta necessari adoptar-ne d'altres.

6. Els desplaçaments a la feina

1. Sempre que es pugui, han d'utilitzar les opcions de mobilitat que millor garanteixin mantenir la distància interpersonal d'almenys 1,5 metres.
2. En el cas que les persones treballadores vagin caminant a la feina, han de guardar la distància de seguretat i han d'utilitzar la mascareta.
3. És obligatori l'ús de la mascareta, preferentment reutilitzable, en els serveis de transport públics de viatgers en tots els àmbits. No es permet menjar ni beure durant el trajecte en transport públic.
4. Si s'ha de desplaçar en un turisme, mantingui les finestres obertes, extremeu les mesures de neteja i desinfecció i assegureu-vos que tots els passatgers facin ús de la mascareta, excepte quan tots els ocupants del vehicle visquin en el mateix domicili.
5. Per als desplaçaments en autobusos interurbans, tren i metro s'han de complir les mesures relatives al transport que estiguin vigents per a cada nivell d'alerta, donat que, com a mesures excepcionals de prevenció del contagi de la COVID-19 poden tenir limitada la cabuda a només poder ocupar les places amb seient, i no permetre que els passatgers viatgin drets. Pel que fa a la limitació de la cabuda del vehicle, s'exceptua el passatge amb mobilitat reduïda, el qual pot fer servir el servei malgrat que s'hagi assolit el límit màxim d'ocupació.

7. Mesures organitzatives en el centre de treball

En relació amb els treballadors

1. Totes les persones treballadores han d'estar informades, a l'inici de la contractació del risc de transmissió de la COVID-19 i dels signes i símptomes susceptibles de tenir la malaltia, que hauran de comunicar immediatament a l'empresa. Es disposa de la informació al final d'aquesta guia.
2. Les persones treballadores han de conèixer els protocols preventius i instruccions de bones pràctiques del seu lloc de treball com per exemple, les bones pràctiques de neteja, l'ús correcte del material de protecció individual, la

col·locació, la retirada i posterior eliminació higiènica de la mascareta i dels altres equips de protecció.

3. També han d'estar formades i informades de l'ús, desinfecció i eliminació correcta dels equips de protecció personal prenent les mesures mediambientals d'eliminació de residus que calgui.
4. L'empresa ha de tenir una especial cura d'aquells treballadors i treballadores que, per les seves condicions personals, poguessin estar afectats de forma més greu pel virus de la COVID-19, els denominats treballadors especialment sensibles (TES) i extremar les mesures de prevenció i vigilància.

L'empresa haurà de facilitar que el Servei de Prevenció de Riscos Laborals pugui avaluar als treballadors i treballadores per tal de detectar els que puguin tenir la consideració de treballadors especialment sensibles amb relació al SARS-CoV-2, i prendre les mesures de prevenció, adaptació i protecció en el lloc de feina que calguin.

5. L'empresa ha de tenir en compte els riscos psicosocials dels treballadors i treballadores a conseqüència de la COVID-19, per això ha de consultar amb el servei de prevenció i ha d'oferir mecanismes i eines que minimitzin l'exposició a aquests riscos. Per a més informació, es pot consultar el següent enllaç: www.caib.es/sites/ibassal/es/aspectes_psicosocials/
6. L'empresa disposarà de l'avaluació del risc d'exposició a la COVID-19 al seu establiment i adoptarà les recomanacions emeses pel servei de prevenció, seguint les pautes i recomanacions realitzades per les autoritats sanitàries.
7. L'empresa registrarà diàriament el nom i llinatges, dia, hora d'entrada i sortida de tot el personal treballador que accedeix a l'establiment, incloent-hi el control de visites o persones que hi accedeixen puntualment com a proveïdors o comercials, en aquests darrers casos es registrarà, també, el nom de l'empresa. Com a registre del personal de l'establiment es pot emprar el que ja es va realitzant a conseqüència de l'entrada en vigor del Reial decret llei 8/2019, de 8 de març, de mesures urgents de protecció social i de lluita contra la precarietat laboral en la jornada de treball.

Donat que cada empresa pot establir qualsevol sistema per dur a terme aquest registre, el protocol general amb les mesures a implantar amb relació a la prevenció enfront de la COVID-19 ha d'especificar com s'organitza el registre i la persona o persones responsables d'aquest.

Aquesta informació és molt important no només per tal que no entrin persones no autoritzades, sinó també perquè si hi ha un contagi o similar, hem de ser capaços de proporcionar la informació immediatament a les autoritats sanitàries.

8. Es recomana que el fitxatge amb empremta dactilar sigui substituït per qualsevol altre sistema de control horari per tal d'evitar l'ús d'una mateixa superfície per part de diferents empleats. Si això no fos possible, s'ha

d'assegurar la disponibilitat d'una solució desinfectant per utilitzar-la sobre la superfície després de cada ús.

9. Es recomana informar a les persones treballadores dels serveis que es realitzaran i dels que no es realitzaran a l'establiment, d'acord amb els darrers requisits establerts per l'autoritat competent.
10. Les persones treballadores no han de sortir al carrer amb la roba i calçat de treball, així com, no utilitzaran els estris personals a l'establiment. En aquest sentit, es recomana que, sempre que sigui possible, s'habilitin espais per poder canviar-se de roba i calçat.
11. S'instal·laran cartells informatius als llocs visibles en tots els àmbits o seccions de l'establiment. Hi ha infografia disponible als següents enllaços:

www.caib.es/sites/coronavirus/es/informacion_general_sobre_el_covid-19/

www.caib.es/sites/ibassal/ca/covid-19/

www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/home.htm

En cas de sospita de contagi d'una persona treballadora al centre de treball

En el cas d'identificar una sospita de contagi en un treballador/a per presentar tos, febre o sensació de falta d'aire, entre altres símptomes, s'aplicarà el protocol intern amb les mesures de contenció a prendre, aprovades a l'establiment.

Se li entregarà a la treballadora o treballador afectat una mascareta quirúrgica, protecció de dins a fora i se li facilitarà la rentada de mans.

Es retirarà de la seva activitat professional efectuant el seu aïllament preventiu i a continuació s'avisarà a l'àrea mèdica del servei de prevenció de riscos laborals.

Es contactarà també amb un dels números de telèfon de la comunitat autònoma següents: 902 079 079, 971 43 70 79 o amb, el telèfon del centre de salut del treballador, també pot trucar a INFOCOVID (900100971) i només si els símptomes són greus pot trucar al 061, a tots ells l'indicaran les pautes a seguir.

L'àrea mèdica del servei de prevenció de riscos laborals procedirà segons s'estableix en el Procediment d'actuació per als serveis de prevenció de riscos laborals enfront de la COVID-19, a la darrera versió vigent elaborada pel Ministeri de Sanitat.

El treballador o treballadora no es pot reincorporar al seu lloc de treball fins que l'àrea mèdica del servei de prevenció comprovi la seva aptitud de salut per incorporar-se al seu lloc de treball.

L'empresa ha d'adoptar les mesures de neteja i desinfecció necessàries segons el protocol establert a aquest efecte.

Els equips de primers auxilis contindrà, a més de la farmaciola, un termòmetre preferiblement sense contacte. En tot cas, s'ha de garantir la desinfecció d'aquest abans i després del seu ús.

El distanciament social

1. És obligatori complir en tot moment la mesura de **manteniment de la distància de seguretat interpersonal** de, com a mínim, un metre i mig entre persones no convivents.
2. Es recomana augmentar aquesta distància sempre que sigui possible, especialment en espais tancats amb ventilació insuficient o quan es duen a terme activitats relacionades amb una major producció de gotes i aerosols respiratoris, com ara cantar o cridar.
3. El manteniment de la distància de seguretat no exceptua l'obligació d'adoptar **mesures alternatives de protecció física** amb ús de mascareta adequada, si escau, i etiqueta respiratòria.
4. Quan no sigui possible mantenir la distància de seguretat d'almenys 1,5 metres entre treballadors/es o amb els clients, es faran servir barreres físiques, sempre que sigui factible, especialment, a les zones d'atenció al client a l'entrada i punts d'informació i reunió. Es recomana la instal·lació de mampares o altres elements físics de fàcil neteja i desinfecció. En el cas que aquests elements siguin transparents i si escau estaran degudament senyalitzats, amb adhesius o bandes, per evitar cops.
5. S'ha de tenir en compte que les mesures de manteniment del distanciament personal i de l'ús correcte de la mascareta s'ha de vigilar no sols mentre es facin les tasques laborals sinó també a les pauses realitzades per menjar, fumar, descansar, anar i tornar de la feina, entre d'altres.
6. S'ha d'exposar als clients informació amb l'obligatorietat d'observar la distància mínima interpersonal i l'ús de la mascareta, si escau.
7. Les **zones comunes** en espais interiors i exteriors dels hotels i dels allotjaments turístics no poden superar la capacitat màxima que s'estableixi en funció del nivell d'alerta sanitària vigent a la unitat territorial on s'ubiqui l'establiment.
8. S'hauran de determinar **els aforaments** dels espais reservats només a treballadors i treballadores, com ara, menjador, lavabos, vestuaris, etc., havent d'evitar aglomeracions en aquests punts.
9. A l'accés de l'establiment i a cada dependència interior i espai exterior d'ús comú, s'haurà d'exposar al públic **informació** amb la capacitat màxima de la

sala en nombre de persones, que ha d'incloure als treballadors i a les treballadores.

10. L'organització de la circulació de les persones i la distribució d'espais ha de procurar el manteniment de la distància de seguretat interpersonal.

En la mesura que sigui possible, s'han d'establir itineraris i un ús diferenciat per a l'entrada i la sortida, per dirigir la circulació de clients i usuaris, per tal d'evitar aglomeracions en determinades zones, tant en l'interior com en l'exterior, i prevenir el contacte entre ells.

11. Quan es pugui realitzar **esdeveniments** s'hauran d'establir les condicions més segures per a la seva realització i sempre respectar la distància de seguretat entre usuaris d'un metre i mig.
12. Amb relació a les persones treballadores s'ha de considerar que hi ha risc de coincidència massiva de persones quan no hi ha expectatives raonables que es respectin les distàncies mínimes de seguretat, particularment en les entrades i sortides de la feina, tenint en compte tant la probabilitat de coincidència massiva dels treballadors com l'afluència d'altres persones que sigui previsible o periòdica.

Per aquest motiu sempre que sigui possible, s'establiran, també, zones d'entrada i sortida al centre de treball diferenciades i senyalitzades adequadament per tal d'evitar encreuaments de persones.

13. Les **accions comercials o de promoció** que realitzin en els establiments d'hotels i allotjaments turístics, hauran d'estar acompanyades de mesures destinades a assegurar que no es generin aglomeracions que impedeixin el manteniment de la distància de seguretat o el compliment dels límits d'aforament.
14. Si escau, l'empresa ha de designar personal, com per exemple el personal de seguretat, persones treballadores i els mateixos responsables de l'establiment per tal de **controlar** que es respecti l'ús correcte de la mascareta, la distància interpersonal de seguretat i ha d'evitar la formació de grups nombrosos i d'aglomeracions, prestant un esment especial a les zones d'ascensors, zones comunes de pas i zones recreatives.
15. En cas necessari, es poden utilitzar barreres o sistemes de senyalització equivalents per a un millor control dels accessos i gestió de les persones a l'efecte d'evitar qualsevol aglomeració.
16. En qualsevol cas, la senyalització de recorreguts obligatoris i independents, o altres mesures que s'estableixin, s'han de dur a terme tenint en compte el compliment de les condicions d'evacuació exigibles en la normativa aplicable.
17. Per garantir la seguretat, també es poden adoptar altres mesures com per exemple, redistribuir, adequar o traslladar la zona de feina, o bé, fer els ajusts

en l'organització horària que siguin necessaris, utilització de mitjans electrònics, etc.

8. Mesures d'higiene en el centre de treball

En els establiments s'han de garantir els procediments de ventilació, neteja i desinfecció de les instal·lacions d'acord amb la freqüència d'ús.

D'altra banda, el sistema de gestió de seguretat alimentària (sistema APPCC) de l'establiment ha de preveure les mesures de gestió de risc de transmissió de la COVID-19, el qual ha de ser proporcional a les característiques del local.

En relació amb la ventilació

1. És necessari realitzar un **manteniment preventiu abans de la reobertura**. En edificis i establiments que hagin tancat o cessat la seva activitat, és recomanable fer una revisió general de la instal·lació de climatització abans de la reobertura. En aquest cas, és convenient realitzar la neteja de reixetes, difusors, filtres i bateries. Per al cas de la ventilació, abans de la reobertura es recomana realitzar un procés de purga de l'aire interior tant de l'edifici com del sistema de ventilació, per al que hi hauria prou, amb l'arrancada de sistema de ventilació per oferir un nombre de renovacions de l'aire interior adequat.
2. D'altra banda, s'han de dur a terme tasques de **ventilació periòdica** a les instal·lacions, com a mínim, de manera diària i durant el temps necessari per permetre la renovació de l'aire.
3. S'ha de **prioritzar l'ús d'espais a l'aire lliure** per fer les activitats.
4. **La concentració de CO₂** no ha de superar en cap moment els 800 ppm. Per poder verificar que la ventilació a l'interior del local és suficient es recomana instal·lar mesuradors de la concentració de CO₂ a les zones comunes per tal de prevenir el risc de contagi en cas d'una coincidència massiva de persones, amb excepció de les zones de restauració a on és obligatòria la seva instal·lació, els requisits es poden consultar a la guia específica de restauració.

En el cas que se superi els 800 ppm, s'ha d'incrementar la ventilació o disminuir la cabuda fins que se situï per sota d'aquest indicador.

La sonda de l'equip mesurador de CO₂, ha d'estar situada al lloc on les condicions de ventilació siguin les més adverses, per tal de controlar la qualitat de l'aire a les zones més desfavorides de l'interior del local. I, d'altra banda, es recomana que les mesures de CO₂ es facin a una pantalla digital instal·lada a un lloc visible per als clients del local. També es recomana que duguin incorporats sistemes de registre electrònic de les concentracions detectades al llarg del temps, que s'han de conservar a l'establiment.

5. Donat que s'ha demostrat que el risc de contagi per via aèria pel virus SARS-CoV-2 a l'interior dels locals és més elevat quan existeix poca ventilació,

per a assegurar aquest valor mínim, s'ha de **treballar inicialment en dues direccions**, en primer lloc reduir l'ocupació i augmentar la ventilació i en segon lloc instal·lant purificadors d'aire dotats amb filtres absoluts d'alta eficàcia, filtres HEPA (H13, H14).

6. En aquest sentit, per tal de **recalculer l'ocupació màxima** dels espais tancats sobre la base de la ventilació per ocupant, s'haurà de reduir l'aforament. És necessari consultar amb el seu servei de prevenció o tècnic competent, segons el tipus d'instal·lació que es disposi al local.
7. En el cas que el local únicament disposi de **ventilació natural**, s'ha de procurar tenir les finestres i portes obertes, la ventilació haurà de ser creuada, és a dir procurar que l'entrada i sortida d'aire es realitzi en façanes oposades i cap punt del local hauria de distar a més de 15 metres de la ventilació més pròxima. Fins i tot en edificis amb ventilació mecànica és recomanable realitzar una ventilació regular amb finestres.
8. Si disposa de **sistemes de ventilació i climatització mecànica**, sense oblidar l'objectiu de garantir nivells màxims de CO₂ de 800 ppm, s'ha de procurar que es realitzin sis renovacions per hora o bé la renovació d'aire sigui com a mínim de 12,5 l/s per persona, treballador i client, valor més restrictiu que correspon a un IDA2 (aire de bona qualitat) d'acord amb el Reglament d'Instal·lacions Tèrmiques als Edificis (RITE), tal com recull l'Institut per a la Diversificació i Estalvi de l'Energia (IDAE). L'empresa haurà de consultar amb un tècnic competent que li garanteixi aquests extrems.
9. La renovació de l'aire s'ha de fer amb captació d'aire de l'exterior. S'ha de revisar el sistema per maximitzar la quantitat d'aire exterior i reduir la quantitat d'aire recirculat. S'ha de filtrar l'aire recirculat tant com tècnicament sigui possible segons la capacitat del sistema. No es permet fer servir sistemes que suposin l'ús exclusiu de recirculació d'aire.
10. Aquesta renovació ha de ser superior en el cas que hi hagi activitats associades que suposin una emissió elevada d'aerosols respiratoris, com per exemple cantar o cridar, per dur a terme actuacions de música en viu o pels mateixos clients.
11. Si existeix un sistema d'extracció d'aire **a la zona de banys** o altres zones com a la cuina, sales de manipulació d'aliments en fred, magatzem, vestuari de personal, es recomana mantenir-los en funcionament de manera permanent (24 hores al dia 7 dies a la setmana). En el cas d'existir en els banys finestres practicables, es recomana no obrir-les pel fet que això podria establir un flux d'aire invers i treure aire dels banys a la resta de la instal·lació i facilitar la contaminació per via fecal-oral.
12. S'han de reforçar la neteja, la desinfecció i el manteniment dels **filtres d'aire** dels circuits, d'acord amb les recomanacions de l'instal·lador i del servei de prevenció, i s'ha d'optar per equips amb filtres amb eficàcia demostrada com a barrera de partícules víriques i que garanteixen el mateix cabdal d'aire nominal de l'equip. Es recomanen temps d'operació perllongats i canviar els

temporitzadors del sistema per tal d'iniciar la ventilació a velocitat nominal dues hores abans i després del temps d'ús de la instal·lació.

13. Es recomana mantenir la climatització a una temperatura entre 21-23 °C a la tardor i a l'hivern, i 23-25 °C a la primavera i l'estiu.
14. Es recomana revisar els recuperadors de calor. En els recuperadors rotatius es recomana realitzar una inspecció abans de posar-los en funcionament, en la qual es comprovarà l'estat de la secció de recuperació pel que fa a fuites i bypass de partícules des de l'aire d'extracció a la d'impulsió. Aquesta inspecció es podrà realitzar amb la injecció d'un aerosol en la línia de retorn i un comptatge de partícules en impulsió. En cas que hi hagi un pas de partícules superior al 5% s'hauran de procedir a segellar les juntes i corregir la diferència de pressions. Si aquestes maniobres no són suficients, es recomana, l'atur de la roda i realitzar bypass a la secció de recuperació.
15. En els recuperadors de plaques, es recomana verificar les possibles fuites abans de posar-se en operació; en cas que es detecti el pas excessiu de partícules es realitzarà un *bypass* a la secció de recuperació si hi ha comportes per a això en el climatitzador.
16. El titular de tota instal·lació tèrmica ha de disposar d'un registre de la instal·lació en la qual es recullin totes les operacions de manteniment i reparació de la instal·lació, segon s'estableix a la ITE-3 de manteniment i ús del RITE. L'empresa mantenidora confeccionarà el registre i serà la responsable de les anotacions en aquest.
17. Com s'ha exposat, en segon lloc, en els espais en què no es pugui aconseguir el cabal de ventilació exposat es pot optar per instal·lar equips purificadors de l'aire, fitxes o portàtils, dotats de filtres HEPA de qualificació igual o superior a H13, que han de proporcionar un cabal d'aire net suficient per a, almenys, cinc renovacions per hora de tot l'aire de l'espai. Aquests equips s'han d'instal·lar de manera que puguin arribar a tots els punts del local. S'ha de tenir en compte que aquests equips no afectaran el nivell de CO₂ present a la sala.

En relació amb la neteja i desinfecció

1. La persona titular de l'activitat econòmica o la que dirigeix el centre o entitat és responsable que s'adoptin les mesures de neteja i desinfecció adequades a les característiques de l'establiment i intensitat d'ús dels espais.
2. Prèviament a l'obertura de l'establiment serà necessari realitzar la neteja i desinfecció, com a mesura de prevenció enfront de la COVID-19, de totes les dependències de la instal·lació, especialment les zones d'una major presència de persones, zones de servei, habitacions, zones de personal, etc.
3. Tots els establiments destinats a hotels i allotjaments turístics disposaran d'un procediment documentat de neteja, d'acord amb les mesures generals de

prevenció i higiene enfront de la COVID-19 que es realitzaran amb l'assessorament del servei de prevenció de riscos laborals.

4. Aquests procediments han d'incloure la retirada de residus, en cas d'oferir-se aquest servei, l'acondiciament d'habitacions o habitatges després de la sortida del client i tots els llocs a netejar als allotjaments. També s'especificarà com fer la tasca, el material i el producte químic a utilitzar, l'equip de protecció a utilitzar pel treballador o treballadora i la forma de rebutjar els materials emprats per a la neteja.
5. Es reforçaran la neteja i la desinfecció de les instal·lacions, en especial les superfícies amb possibilitat de contacte manual tant pels treballadors i treballadores com pels clients com manilles i poms de portes, polsadors dels ascensors, interruptors elèctrics, passamans de les escales, carros i safates de feina, estris de cuina, etc.; sense oblidar el mobiliari de les àrees de descans, lavabos i fonts d'aigua. Es recomana treure totes les catifes, si fos possible, per reduir la necessitat de neteja, desinfecció i ús d'aspiradora.

Es recomana utilitzar una aspiradora amb filtre d'aire d'alta eficiència per partícules (HEPA), si està disponible. És millor no utilitzar l'aspiradora dins un espai on hi hagi persones.

6. Cal netejar l'àrea de treball utilitzada per la persona treballadora en cada canvi de torn.
7. S'adoptaran les precaucions adients d'higienització a la manipulació de documents.
8. Es recomana que el fitxatge amb empremta dactilar sigui substituït per qualsevol altre sistema de control horari que permeti garantir les mesures higièniques adequades per a la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors, o bé s'haurà de desinfectar el dispositiu de fitxatge abans i després de cada ús, advertint als treballadors d'aquesta mesura.
9. L'ús dels electrodomèstics comuns (cafeteres, microones, bullidors d'aigua, etc.) es farà amb la prèvia higienització de les mans abans de la seva utilització. Es disposarà d'informació i solució desinfectant a l'abast de les persones.
10. En el cas de disposar d'equipament de venda automàtica, màquines de «vending» o bé fonts de subministrament d'aigua per beure, el titular de les mateixes haurà d'assegurar el compliment de les mesures d'higiene i desinfecció de les màquines, així com informar els usuaris del seu correcte ús mitjançant la instal·lació de cartells informatius.
11. S'ha de netejar i desinfectar el datàfon després de cada ús, així com el TPV si l'empleat o empleada que l'utilitza no és sempre el mateix.
12. No es podrà posar a disposició dels clients fullets o altres productes que no siguin d'ús individual o bé s'hagin netejat i desinfectat prèviament al seu ús.

13. Les superfícies i equips utilitzats pels clients o per diversos treballadors/es amb molta rotació, s'han de netejar i desinfectar entre ús i ús o millor utilitzar-los de manera individualitzada: taulells, taules, reposabraços de les cadires, TPV i cartes de menús, es recomana oferir aquest servei mitjançant codis QR plastificats.
14. Les baietes utilitzades per a la neteja de superfícies i objectes, en el transcurs de la seva utilització s'han d'anar renovant o desinfectant amb productes viricides. Finalment es rebutjaran o dipositaran de manera higiènica a un contenidor amb tapa específic per a la seva posterior desinfecció i neteja a 60 °C. Es recomana que el contenidor estigui convenientment identificat per poder contenir material contaminat.
15. Els detergents habituals són suficients, encara que també es poden contemplar la incorporació de lleixiu o altres productes desinfectants a les rutines de neteja, sempre que sigui compatible amb l'ús alimentari quan s'utilitzi sobre superfícies en les quals hi hagi presència d'aliments.
16. En el cas que s'utilitzin uniformes o roba de treball, es procedirà al rentat i de desinfecció d'aquests, seguint el procediment habitual.
17. El funcionament de dispensadors de sabó, solució desinfectant, paper d'un sol ús, lavabos, aixetes i papereres es revisarà diàriament i l'equip que tingui defectes serà reparat o substituït. Es reposarà el paper d'assecat de mans, sabó i gel hidroalcohòlic sovint i es recomana que es porti un registre diari de totes aquestes accions.
18. S'ha d'atendre a les recomanacions de caràcter professional i d'higiene i neteja que puguin establir les autoritats sanitàries respecte a protocols de treball, protecció i neteja i desinfecció d'espais concrets com cuines, menjadors, lavabos, etc.
19. Cal recordar que en cas de contagi o sospita al centre de treball, l'àrea tècnica del servei de prevenció de riscos laborals serà l'encarregada de dirigir i assessorar a l'empresa per tal d'avaluar el risc de contagi i la necessitat d'adoptar mesures extraordinàries de prevenció, com per exemple, mesures de neteja i desinfecció de la instal·lació i dels estris de treball, revisió de l'equipament de protecció i de l'equip de climatització.
20. Amb relació a la manipulació dels productes alimentaris, s'aplicaran els Sistemes de Gestió de Seguretat Alimentària adients, en els que s'hagin incorporat els criteris del sistema APPCC, actualitzats d'acord amb el context de la COVID-19.
21. No s'han de descuidar els procediments necessaris de neteja i desinfecció de les instal·lacions de risc de proliferació de legionel·la, d'acord amb el Reial Decret 865/2003.

Els productes de neteja i d'higiene

1. Assegurar l'aprovisionament dels consumibles necessaris per a respectar les mesures higièniques: aigua i sabó, gel hidroalcohòlic, tovallolletes, bosses d'escombraries, paperera amb tapa i pedal, guants, mascaretes, davantals, etc.
2. Gestionar l'estoc de productes de neteja i d'equips de protecció per assegurar la seva disposició en tot moment i revisar-diàriament.
3. Disposar de forma permanent en el lloc o en la proximitat del lloc de treball i a les zones comunes com vestuaris, zones de descans, etc., de gel hidroalcohòlic, mocadors d'un sol ús i paperera amb tapa d'accionament no manual i bossa d'escombraries.
4. A l'entrada de l'establiment es disposarà de gel o solució desinfectant i contenidors d'escombraries amb tapa d'accionament no manual.
5. Les papereres s'han de netejar i desinfectar de manera freqüent i, com a mínim, una vegada al dia. El contingut s'ha d'eliminar mitjançant bosses amb tancament que no permeti la sortida del contingut.
6. S'han de desinfectar i rentar els fregalls de la cuina freqüentment, ja que poden acumular gèrmens. Aquesta tasca es farà segons l'establert al protocol de neteja i desinfecció aprovat a l'empresa.
7. S'ha de tenir en compte que, en primer lloc, cal fer la neteja de les mans i superfícies, en cas contrari la desinfecció no és efectiva.
8. Per a la neteja i desinfecció de les superfícies, principalment les de contacte freqüent i el bany, es recomana usar lleixiu, també pot usar productes desinfectants amb activitat viricida que es troben al mercat.
9. Si utilitza lleixiu com a desinfectant, ha de diluir-la com segueix: barregi 20 ml de lleixiu amb 980 ml d'aigua (obtenint un litre), o el seu equivalent, per exemple: 10 ml de lleixiu amb 490 ml d'aigua (Obtenint 500 ml). S'ha d'utilitzar en el mateix dia de la preparació.
10. Si utilitza un desinfectant comercial, respecti les indicacions de l'etiqueta i fitxes de seguretat.
11. No barregi productes, pot ser perjudicial per a la seva salut.
12. Es pot consultar la llista de **productes viricides, per a ús mediambiental, indústria alimentària i higiene humana** tant d'ús per la població general com d'ús professional, autoritzats a Espanya i publicada pel Ministeri de Sanitat i per l'Agència Espanyola de Medicaments i Productes Sanitaris, al següent enllaç:

www.msca.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/Listado_virucidas.pdf

www.aemps.gob.es/cosmeticos-y-cuidado-personal/cosmeticos/biocidas/antisepticos-para-piel-sana-autorizados-por-la-agencia-espanola-de-medicamentos-y-productos-sanitarios/.

13. Les tasques de neteja es realitzaran utilitzant l'equip de protecció adequat al nivell de risc que asseguri la protecció del treballador, segons les recomanacions del servei de prevenció.
14. En la mesura que sigui possible, i sempre que no hi hagi algun cas positiu, de sospita o contacte estret de COVID-19, es recomana prioritzar l'ús de material reutilitzable per fer neteges i desinfeccions, per a evitar la generació de residus. Per aquest motiu, després de cada neteja i desinfecció, els materials emprats i els equips de protecció individual utilitzats es rentaran i desinfectaran correctament. En cas d'utilitzar material d'un sol ús, aquest s'haurà de rebutjar de manera segura.
15. Renteu-vos bé les mans amb aigua i sabó en acabar.

9. Mesures d'higiene personal

Neteja de mans i hàbits de manipulació

1. Convé rentar-se les mans abans de l'aplicació dels desinfectants, ja que l'efecte desitjat s'aconsegueix si les superfícies a netejar no estan brutes, per això s'han de rentar sovint les mans ensabonant-les amb aigua calenta i fregant-les de 40 a 60 segons.
2. Per prevenir contagis de COVID-19, només es recomana l'ús de guants quan es doni la situació d'atendre directament a malalts o es netegin o manegin residus potencialment contaminats per SARS-CoV-2. En alguns casos és preferible una correcta higienització de les mans, ja que els guants poden convertir-se en un vector de propagació del virus, ens fa la sensació de falsa seguretat i augmenta la generació de residus no reciclables.
3. Si durant el transcurs de les seves tasques no disposa d'un rentamans fàcilment accessible, ha d'utilitzar productes viricides com per exemple la solució hidroalcohòlica, es pot consultar l'enllaç al punt 6. Per assolir l'efecte adequat de desinfecció, les mans no poden estar brutes quan s'aplica la solució.

Els manipuladors d'aliments sempre han de disposar d'un rentamans accessible i proper de manera que se'n faciliti l'ús durant el desenvolupament de les seves tasques.

4. El rentat i desinfecció de mans s'ha de fer abans de la jornada laboral, cada vegada que s'interrompi el treball, després d'anar al bany, després de fumar, després d'usar un mocador per tossir, esternudar o sonar-se el nas, després de menjar, després de tocar escombraries o deixalles d'aliments, abans de tocar

aliments que vagin a servir-se en cru i abans i després d'accedir a la zona de descans o menjadors.

5. El rentat i desinfecció de mans també es realitzarà després de tocar qualsevol superfície o objecte utilitzat per un client: diners, vaixella, cristalleria, coberteria, estovalles, cistelles de pa, tasses de cafè, carta, codis QR, taules, cadires, etc.
6. Al següent enllaç s'indiquen les passes a seguir per a una correcta higiene de les mans:

www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/img/PosterA5_HigieneManos.jpg
7. La llista de productes viricides autoritzats per l'AEMPS i el Ministeri de Sanitat, per a un ús a higiene humana s'esposa al punt anterior.
8. A l'entrada de l'establiment i en els llocs de treball on no es manipulin aliments o no sigui possible rentar-se les mans amb freqüència per al compliment de la tasca, hauran d'estar equipats i disposar de gels o solucions hidroalcohòlics o desinfectants amb activitat viricida autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat per a la desinfecció de mans, a bastament per al seu torn i lloc de treball amb la finalitat de dur a terme l'adequada higiene de mans.
9. Es recorda la prohibició d'utilitzar tovalloles tèxtils per a la higiene de mans dels treballadors i treballadores. Si s'empren tovalloles tèxtils d'un sol ús en els banys dels clients, s'hauran de dipositar de manera higiènica a un contenidor amb tapa, com a qualsevol material reutilitzable que es pugui considerar contaminant.
10. Evitar tocar-se la cara, el nas i els ulls.
11. Evitar la salutació amb contacte físic, tant a la resta de personal com als clients.
12. Cobrir-se la boca en tossir o esternudar amb el colze o amb un mocador d'un sol ús que es tirarà després del seu ús, recordant no retirar-se la mascareta per tossir o esternudar.
13. Extremar la neteja personal portar les ungles curtes i cuidades.
14. En general es recomana no portar anells, polseres, arracades o similars i portar el cabell recollit. Aquesta pràctica és obligatòria a les activitats alimentàries.
15. A més, s'haurien de promoure determinats hàbits de manipulació per no accionar dispositius d'ús col·lectiu directament amb les mans, com poden ser tiradors, aixetes, interruptors o manetes recomanant emprar el colze o si es fa amb les mans, emprar un paper de cel·lulosa que es llançaria després de forma higiènica a un contenidor preferiblement amb tapa.

Utilització de la mascareta

1. S'ha de recordar que el manteniment de la distància de seguretat no exceptua l'obligació d'adoptar mesures alternatives de protecció física amb ús de mascareta adequada, si escau, i etiqueta respiratòria.
2. L'ús de mascareta és obligatori en els centres de treball, tant si són de titularitat pública com privada, sempre que es concorri amb altres persones en el mateix espai, amb l'excepció dels espais oberts a l'aire lliure, en els quals s'ha de garantir la distància interpersonal d'un metre i mig entre els treballadors. En qualsevol cas, és obligatori utilitzar-la quan se circula pels espais comuns.
3. S'haurà d'adaptar les condicions de treball, inclosa l'ordenació dels llocs de treball i l'organització dels torns, així com l'ús dels llocs comuns de manera que es garanteixi el manteniment d'una distància de seguretat interpersonal mínima d'1,5 metres entre els treballadors. Quan això no sigui possible, s'ha de proporcionar als treballadors equips de protecció adequats al nivell de risc, com pot ser l'ús de mascaretes.
4. Les persones de més de sis anys han de dur mascareta en tot moment, preferentment reutilitzable, a la via pública, als espais a l'aire lliure i a qualsevol espai tancat d'ús públic o que es trobi obert al públic, amb les excepcions que s'assenyalen als paràgrafs següents:

L'obligació de l'ús de la mascareta no és exigible a les persones que presentin algun tipus de malaltia o dificultat respiratòria que es pugui veure agreujada per l'ús de la mascareta o que, per la seva situació de discapacitat o dependència, no disposin d'autonomia per llevar-se la mascareta o bé presentin alteracions de conducta que en facin inviable la utilització. Aquestes circumstàncies es poden acreditar mitjançant una declaració responsable signada per la persona que pateix aquestes patologies o els seus representants legals, formulada en els termes i sotmesa a les exigències del que disposa l'article 69.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. Tampoc no és exigible en els supòsits de força major o situació de necessitat, o quan per la mateixa naturalesa de les activitats l'ús de la mascareta hi sigui incompatible d'acord amb les indicacions de les autoritats sanitàries.

Aquestes circumstàncies, detectades a una persona treballadora, han de ser comunicades per l'empresa a l'àrea de vigilància de la salut del servei de prevenció de riscos laborals per a la seva avaluació.

L'ús de mascareta no és obligatori durant l'ús d'instruments musicals de vent, en el cas que es facin actuacions de música en viu a l'establiment. També s'exceptua d'aquesta obligació el moment de consumir aliments i begudes, però no durant els temps d'espera ni en la sobretaula posterior.

5. A la zona de restauració les persones treballadores han de dur mascareta en tot moment.

6. És obligatori que tothom faci un ús adequat de la mascareta, és a dir, ha de cobrir des de la part superior del nas fins a la barbata inclosa. En general, la mascareta s'ha de cenyir estretament sobre nas, boca i barbata a qui la porta posada, motiu pel qual es recomana eliminar la presència de barba.
7. No es recomana l'ús de mascareta, com a protecció enfront de la COVID-19, a les situacions en què una persona es trobi sola i sense probabilitat de tenir contacte amb altres persones.
8. L'empresari ha de vigilar i procurar que els treballadors i les treballadores portin la mascareta que pertoqui. Per aquest motiu les mascaretes de tela que no compleixin les especificacions de les mascaretes higièniques, no garanteixen proporcionar seguretat enfront del Coronavirus SARS-CoV-2.
9. En el cas que el treballador o treballadora dugui la seva pròpia mascareta haurà de proporcionar a l'empresa la informació del tipus de mascareta per a la seva validació.
10. Cal recordar que les pantalles facials sense mascareta, pantalles de nas i boca, sense subjecció en la barbata i mascaretes amb vàlvula, no són vàlides.
11. Quan de l'avaluació de riscos s'observi que en el desenvolupament de l'activitat poden estar en contacte a menys d'1,5 metres amb persones simptomàtiques o amb asimptomàtics positius a la COVID-19, que a més a més no porten la mascareta durant la seva estada a l'establiment, la protecció respiratòria generalment recomanada per als treballadors i les treballadores és una mascareta tipus FFP2 o FFP3, segons el nivell de protecció desitjat i l'eficàcia del tipus de filtre de partícules que sigui necessari.

Els tipus de mascareta

- **Les mascaretes FFP2 i FFP3** tenen la consideració d'equip de protecció individual (EPI) i es recomanen fonamentalment per la seva utilització pels professionals per crear una barrera entre un risc potencial i l'usuari. També poden estar recomanades per a grups vulnerables per indicacions mèdiques.

Les mascaretes EPI tenen com a finalitat filtrar l'aire inhalat evitant l'entrada de partícules contaminants al nostre organisme. La mascareta no ha de disposar de vàlvula d'exhalació.

La seva duració depèn de fabricant. S'han de consultar les instruccions. En cas que s'humitegi o deteriori per l'ús, es recomana substituir-la per una altra

En general, es recomana no fer servir la mateixa mascareta durant més de 4 h.

Per saber si es tracta d'una mascareta homologada, ha de dur la retolació següent:

CE: El marcatge CE, seguit de quatre números, assegura que el producte compleix amb els requisits essencials de seguretat i salut publicats a una norma harmonitzada publicada al Diari Oficial de la Unió Europea.

UNE-EN-149: La referència a la norma UNE EN-149 assegura el compliment dels estàndards de qualitat del Reglament UE 2016/425 i la norma EN149: 2001 + A1: 2009.

NR / R: El marcatge NR indica que el producte és No Reutilitzable i el marcatge R, que és Reutilitzable. Les NR per tant són màscares que es poden utilitzar durant un únic torn de treball.

El tipus de màscara (FFP2, i FFP3) i el filtre (P2 i P3).

Lletra «D»: A vegades també es pot llegir aquesta lletra, significa que és conforme a la prova de saturació amb pols de dolomita. Es tracta d'una prova facultativa que apareix en l'UNE-EN 149. Garanteix un nivell alt de transpiració i tot en casos molt extrems de concentració de pols.

- **La mascareta quirúrgica** és un producte sanitari homologat que limita la sortida de les gotes respiratòries, per la qual cosa prevé la transmissió del virus a altres persones.

Poden utilitzar aquest tipus de mascareta, a més dels professionals sanitaris, quan estigui recomanat per la seva activitat mèdica, les persones amb símptomes o diagnòstic de COVID-19, les persones que han estat en contacte estret amb algú amb COVID-19 en els últims 14 dies, els cuidadors de persones amb COVID-19 i la població vulnerable: majors, amb hipertensió, diabetis, malalties cardiovasculars o pulmonars cròniques, càncer, immunodeprimits i embarassades, quan han de sortir al carrer o estar en contacte amb altres persones.

Per això, a totes les empreses s'ha de disposar d'aquest tipus de mascareta per si de cas un treballador o treballadora manifesta tenir qualche símptoma de la COVID-19.

Es recomana no usar la mateixa mascareta durant més de 4 h i que es canviï quan es trobi humida o bruta.

- **La mascareta higiènica**, el seu ús està recomanat per a la població general sana, donat que en algunes circumstàncies podria col·laborar en la disminució de la transmissió de virus.

Una màscara higiènica és un producte no sanitari que cobreix la boca, el nas i la barbeta, proveït d'una subjecció al cap i a les orelles. Les màscares higièniques solen tenir una o diverses capes de material tèxtil i poden ser reutilitzables o d'un sol ús.

La mascareta higiènica és un tipus de protecció respiratòria que ha de complir les següents especificacions:

- Especificació UNE 0064-1:2020, Mascaretes higièniques no reutilitzables. Requeriments de materials, disseny, confecció, marcat i ús. Part: 1 Per a ús en adults.
- Especificació UNE 0065:2020, Mascaretes higièniques reutilitzables per a adults i infants.

Es recomana no emprar la mateixa mascareta durant més de 4 h.

En cas que s'humitegi o es deteriori per l'ús, es recomana substituir-la per una altra.

Les no reutilitzables han de rebutjar-se després del temps d'ús recomanat.

Per a evitar la generació innecessària de residus no reciclables, es recomana, l'ús de mascaretes higièniques reutilitzables homologades (UNE 0065/2020). Aquestes s'han de rentar seguint les indicacions del fabricant.

Com posar-se, fer servir, treure i rebutjar una mascareta

- Abans de posar-se una màscara, renti les mans amb aigua i sabó i si no és possible els ha de desinfectar amb una solució hidroalcohòlica.
- Durant tot el temps la màscara ha de cobrir la boca, nas i barbata. És important que s'ajusti a la teva cara per això es recomana evitar portar barba o bigoti.
- Eviteu tocar la mascareta mentre la fa servir; si ho fa, renti les mans amb aigua i sabó i si no és possible amb un desinfectant a base d'alcohol.
- Canviï de màscara tan aviat com estigui humida, amb un màxim de 4 hores.
- Per llevar-se la màscara: comenceu per darrere (no toqui la part davantera de la mascareta); l'ha de rebutjar immediatament en un recipient tancat; i renteu-vos les mans amb aigua i sabó i si no és possible amb un desinfectant a base d'alcohol.
- No reutilitzeu les màscares tret que s'indiqui que són reutilitzables.
- Les mascaretes reutilitzables s'han de rentar d'acord amb les instruccions del fabricant.

10. Gestió dels residus als centres de treball

1. La gestió dels residus ordinaris continuarà realitzant-se de la manera habitual, respectant els protocols de separació de residus.
2. Es recomana que els mocadors o paper d'un sol ús que el personal empri per eixugar-se les mans o per al compliment de l'etiqueta respiratòria siguin

rebutjats en papereres o contenidors protegits amb tapa i, si pot ser, accionats per pedal.

3. Tot material d'higiene personal, mascaretes, guants de làtex, etc., ha de dipositar-se, en la fracció resta (agrupació de residus d'origen domèstic que s'obté un cop efectuades les recollides separades).
4. En cas que un treballador o treballadora presenti símptomes mentre es trobi en el seu lloc de treball, un cop allunyada la persona i protegida adequadament, s'aïllarà el contenidor on hi hagi dipositat mocadors o altres productes usats. Aquesta borsa d'escombraries haurà de ser tancada i col·locada en una segona bossa d'escombraries, també amb un tancament segur, per al seu dipòsit a la fracció resta.

11. En relació amb els clients

1. L'empresa disposarà d'un registre amb el nom i llinatges, telèfon de contacte, dia i hora d'entrada i sortida de tots els clients que pernoctin a l'establiment, per tal d'haver d'aportar aquesta informació en cas d'estudi de seguiment de contactes. Donat que cada empresa pot establir qualsevol sistema per dur a terme aquest registre, el protocol general amb les mesures a implantar amb relació a la prevenció enfront de la COVID-19 ha d'especificar com s'organitza el registre i la persona o persones responsables d'aquest.
2. Els establiments d'hoteleria i allotjaments turístics hauran de garantir que el client coneix, abans de la confirmació de la reserva i durant la seva estada a l'allotjament, les normes especials que regiran a l'establiment. Aquesta informació se li donarà per escrit en el seu idioma.
3. Als establiments d'hoteleria i allotjaments turístics es vigilarà que els clients compleixin les mesures de prevenció, especialment l'ús de la mascareta i el manteniment del distanciament personal.
4. Si es té qualsevol símptoma de la COVID-19, no s'ha d'acudir a l'establiment, per aquest motiu es recomana recordar als clients de cancel·lar-la, si n'és el cas.
5. Utilitzar serveis de reserva i atenció al client de manera electrònica.
6. L'establiment disposarà de mesures organitzatives d'actuació per a les persones treballadores per tal d'organitzar la gestió, a l'arribada i sortida, dels grups de viatjants i la seva atenció individualitzada de forma esglaonada per tal d'evitar l'agrupació de persones i permetre el manteniment del distanciament físic.
7. Disposar de mesures organitzatives per a tal que no s'ocupin taules sense la prèvia atenció d'un treballador.

8. Per aquest motiu sempre que sigui possible, s'establiran zones d'entrada i sortida a l'establiment diferenciades i senyalitzades adequadament per tal d'evitar encreuaments de persones.
9. Han d'encoratjar als clients a utilitzar l'aplicació RadarCOVID, col·locant cartells a l'entrada de l'establiment. Les dades personals queden totalment protegides amb aquesta aplicació.
10. Instal·lar cartells o panells informatius a l'entrada de l'establiment i a l'interior, en els idiomes més habituals dels clients, exposant de forma clara la informació útil per a la clientela de l'aforament, mesures d'higiene, ús de la mascareta, instruccions per organitzar l'entrada, circulació i sortida a observar en relació amb la prevenció de contagis.
11. L'establiment ha de posar a disposició dels clients dispensadors de gels hidroalcohòlics amb activitat viricida, autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat o a l'Agència Espanyola del Medicament, en tot cas a l'entrada de l'establiment i a la sortida del bany que hauran d'estar sempre en condicions d'ús.
12. El client ha de mantenir en tot moment la distància mínima d'un metre i mig de separació amb altres clients que no formin part del seu grup de convivència i amb el personal. Per aquest motiu, en aquells punts d'atenció al client on es prevegin aglomeracions o cues puntuals, es marcaran a terra els espais, de manera que es respecti la distància mínima d'un metre i mig entre persones.
13. Les persones de més de sis anys han de dur mascareta en tot moment, preferentment reutilitzable, a la via pública, als espais a l'aire lliure i a qualsevol espai tancat d'ús públic o que es trobi obert al públic, amb les excepcions que s'assenyalen a l'Acord del consell de Govern, ja esmentades.
14. Els clients han de fer ús d'una mascareta adequada mentre es troben dins de l'establiment, mentre s'espera la taula o circula per dins de l'establiment.
15. Donat que a l'activitat de restauració, al servei de menjars i begudes, només es pot prescindir de la mascareta durant els temps indispensable per a la consumició de menjar o de begudes, es recomana vigilar el compliment d'aquesta mesura preventiva.
16. El consum de tabac queda regulat en funció del nivell d'alerta sanitària de cada unitat territorial, vigent, en aquest moment d'acord amb la classificació següent,

Nivells 0, 1, 2 i 3: es prohibeix el consum de tabac a la via pública o en espais a l'aire lliure d'ús públic quan no es pugui assegurar el manteniment d'una distància mínima de dos metres amb altres persones, així com quan s'estigui en moviment. Es prohibeix, també, el consum de tabac a les terrasses d'establiments d'ús públic o espais similars.

Nivell 4: no es permet el consum de tabac a la via pública o en espais a l'aire lliure d'ús públic.

Aquesta limitació és també aplicable per a l'ús de qualsevol altre dispositiu d'inhalació de tabac, pipes d'aigua, xixes o assimilats.

12. Cobrament d'imports

1. Garantir el compliment de les mesures higièniques a les zones de pagament, tant per a la clientela com per a les persones treballadores que intervinguin regularment en aquestes operacions, pel que fa a distàncies i neteja.
2. Al taulell de cobrament, hi hauran d'instal·lar barreres físiques, com ara mampares, entre les persones treballadores i els clients, que han de netejar segons les pautes establertes al protocol intern de neteja.
3. Sense perjudici de poder utilitzar els diferents mitjans permesos legalment, es fomentarà el pagament amb targeta o altres mitjans que no suposin contacte físic entre dispositius. Si és en efectiu, s'ha d'utilitzar un contenidor on dipositar els diners i després retirar-lo sense contactes directes. Lliurar el canvi de la mateixa manera.
4. Després de la manipulació de diners o altres mitjans de pagament i abans d'efectuat qualsevol altra tasca, han de rentar-se o bé desinfectar-se les mans.

13. Serveis/lavabos

1. Quan, l'ús dels banys, vestuaris, sales de lactància o similars estigui permès per a clients, visitants o usuaris, l'ocupació màxima ha de ser d'una persona per a espais de fins a quatre metres quadrats, excepte en els supòsits de persones que puguin requerir assistència, cas en què també es permet que l'utilitzi l'acompanyant.

Per a banys de més de quatre metres quadrats que disposin de més d'una cabina o urinari, l'ocupació màxima ha de ser del 50 % del nombre de cabines i urinaris que tingui l'habitació i mentre es facin servir s'hi ha de mantenir una distància de seguretat d'un metre i mig.

S'han de reforçar la neteja i desinfecció dels banys per garantir-ne sempre l'estat de salubritat i higiene, i mantenir un registre de neteges i desinfeccions.

2. Es recomana canviar els dispositius d'ús dels serveis sanitaris de manera que no sigui necessari el contacte amb les mans per al seu funcionament. Per exemple, dispensadors de sabó, aixetes i vàlvules de descàrrega de

sanitaris automàtics activats per detector de presència, o amb el peu, etc.

3. Retirar les tovalloles tèxtils per a l'asseccament de mans, si hi hagués i substituir-les per tovalloles de paper.
4. Es recomana que hi hagi informació a l'abast dels clients i de les persones treballadores, de les mesures següents:
 - En cas d'haver de fer un ús manual dels dispositius dels serveis sanitaris es farà utilitzant una tovallola de paper.
 - La descàrrega de l'aigua de la cisterna es farà amb la tapa baixada, per tal d'evitar la formació d'aerosols.

14. En relació amb el servei de recepció-consergeria, relacions públiques i administració

Es recomana la instal·lació de portes automàtiques a l'entrada de l'establiment i la senyalització del recorregut d'entrada i sortida de les persones.

S'ha de facilitar a l'entrada de l'establiment la higienització de les mans amb gel o solucions hidroalcohòliques, també a la zona de recepció i a l'accés dels ascensors.

A les zones de recepció o consergeria s'ha de garantir la deguda separació d'un metre i mig entre treballadors i clients.

Per tal de gestionar les esperes al taulell de recepció, es recomana col·locar senyalització al vestíbul per recordar als clients que mantinguin els protocols de distanciament social.

En aquells punts d'atenció al client on es prevegin aglomeracions o cues puntuals es marcaran a terra els espais, o s'establiran mesures alternatives, de manera que es respectin la distància mínima d'un metre i mig entre persones.

Es recomana col·locar, entre altres mesures, pantalles de protecció per a mantenir la distància de separació entre el treballador i el client a la zona de recepció i gestió. S'han d'incloure com a punt de risc en el procediment de neteja i desinfecció.

Els treballadors i treballadores hauran de dur mascareta en tot moment quan es pugui concorre en el mateix espai amb altres persones no convivents. Es recomana l'ús de la mateixa en tota l'estada a l'hotel.

L'indicat en el punt anterior es pot modificar en els casos en què el servei de prevenció de riscos laborals o modalitat preventiva de l'empresa determini que ha s'ha d'utilitzar una protecció respiratòria de major efectivitat tipificada com a equip de protecció individual (EPI).

S'evitarà, en la mesura del possible, l'intercanvi d'objectes entre les persones: diners, documentació, bolígrafs, etc.

Sempre que sigui possible s'efectuarà el pagament per mitjans telemàtics o amb targeta *contactless*, si no és el cas, els diners s'han de custodiar a un contenidor i posteriorment s'ha de desinfectar, així com les mans.

Sempre que sigui possible, el lliurament de documentació als clients es farà de manera telemàtica. Fomentar l'ús de noves tecnologies com el telèfon mòbil per registrar-se, per accedir a les habitacions, per fer sol·licituds especials o per sol·licitar el servei d'habitacions.

En el cas d'haver de manejar claus i documents, s'han de netejar i desinfectar abans de lliurar-los o rebre'ls del client.

També s'evitarà el servei d'estacionament de vehicles dels clients per part del personal de l'establiment. En el cas que es realitzi es tindran en compte les mesures preventives aprovades per l'empresa, especialment, la ventilació del vehicle, ús de la mascareta, desinfecció prèvia de les zones de manipulació, etc.

D'altra banda, s'ha d'evitar compartir material i equips d'oficina. S'ha de disposar de gels i solucions hidroalcohòlics desinfectants amb activitat viricida, autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat per la higiene de mans i d'una paperera al costat dels equips compartits, com per exemple a la fotocopiadora. Quan sigui necessari compartir amb freqüència materials, es recomana desinfectar-los prèviament.

En cas necessari disposaran de guants per a l'acompliment de les seves tasques de treball. La tipologia de guant serà la que recomani el servei de prevenció, tenint en compte les funcions que s'han de realitzar.

El material de protecció d'un sol ús individual es tirarà en papereres, preferentment amb tapa d'accionament no manual, dotades amb una bossa d'escombraries.

L'accés a la sala de maletes estarà reservat al personal de l'hotel, es realitzarà la desinfecció de la nansa de la maleta i d'altres materials que s'entreguin per la seva custòdia prèviament al seu emmagatzematge. Els treballadors i treballadores realitzaran posteriorment la desinfecció de les mans.

D'altra banda per accedir a les habitacions, es recomana utilitzar de manera preferent les escales. Quan sigui necessari utilitzar els ascensors tant pels clients com pels treballadors, l'ocupació màxima ha de ser d'una persona, tret que els ocupants siguin convivents, sigui possible garantir la separació d'un metre i mig entre elles, utilitzin mascareta tots els ocupants o en els casos de persones que puguin requerir assistència, en què se'n permet la utilització conjunta.

15. En relació amb el servei d'habitacions

El servei d'aliments i begudes a les habitacions ha de garantir les mesures de seguretat i higiene que el servei de prevenció determini.

Els productes del servei de “minibar” que no s'hagin consumit es netejaran i desinfectaran abans d'utilitzar-los de nou, entre clients, segon les mesures organitzatives establertes.

L'empresa haurà de realitzar un procediment de neteja i desinfecció de les habitacions, validat pel servei de prevenció de riscos laborals, a tenir en compte pel personal de neteja.

Els carros de neteja estaran dotats de gel o solució hidroalcohòlica desinfectant, mocadors i guants d'un sol ús i contenidor de residus amb tapa.

S'ha de disposar del procediment de neteja diària de les habitacions i del procediment de neteja, més exhaustiu, a la sortida dels clients.

Es recomana reduir els tèxtils i objectes de decoració de les habitacions.

A les habitacions hi haurà contenidors, preferentment amb tapa d'accionament no manual, situats a llocs estratègics per facilitar-ne l'ús. El seu contingut s'eliminarà mitjançant bosses amb tancament que eviti la sortida del material de rebuig.

La neteja de les habitacions, en la mesura del possible, es realitzarà amb les finestres obertes per afavorir la ventilació.

El personal de neteja realitzarà la higiene i desinfecció de les mans abans d'entrar al recinte a netejar i després de la neteja de cada habitació. Si porten guants es realitzarà la neteja i desinfecció de les mans amb els guants.

Es recomana la utilització als banys d'articles de tocador d'un sol ús o bé d'accionament no manual, en lloc d'ampolles multiús.

Per realitzar la retirada de roba bruta, roba de llit i tovalloles de les habitacions, es recomana recollir-la sense sacsejar i introduir en bosses de plàstic que es tancaran abans de dipositar-les en els carros.

La roba neta, sempre que sigui possible, ha de venir embossada per evitar el contacte directe de la peça durant la seva manipulació i trasllat.

La reposició de tovalloles i la col·locació dels llençols nets dels llits es realitzarà un cop s'hagi completat la neteja de l'habitació.

Sempre que sigui possible, les mantes, coixins i penjadors de recanvi han d'estar embossats i precintats entre client i client, amb la finalitat d'assegurar la seva neteja i desinfecció.

Es recomana que es disposi de mesures de neteja i higienització dels filtres, dels assecadors de cabells de les habitacions, entre clients.

En els carros del personal de pisos, s'ha d'establir el mateix procediment de segregació de roba neta i bruta.

Es procurarà que els equips de treball siguin d'ús individual, pals d'escombres i pals de fregar, poal de fregar, aspiradors, dosificador de productes químics,

cubetes de mà per portar els estris necessaris per a la neteja, escombretes, draps, envasos de productes químics, es recomana no compartir els equips de treball; si això no fos possible, els equips hauran de ser higienitzats després de cada ús.

Es tindrà en compte la utilització d'eines de neteja basades en noves tecnologies, d'acord amb les recomanacions del servei de prevenció.

Per evitar contaminacions creuades durant el procés de neteja s'ha de seguir el principi cap endavant, i la neteja més exigent de les superfícies d'ús comú amb major freqüència. Aquest principi consisteix a netejar amb un flux que eviti que s'embrutin zones que estan fent netes. Per això es netejarà dalt cap avall, iniciant la neteja des de la part més allunyada de la porta d'entrada cap a aquesta. Abans de desinfectar s'han de netejar bé les superfícies.

Per controlar les contaminacions creuades per manipulació compartida d'utensilis i equipament d'ús freqüent i comú, es farà especial incidència en la neteja i desinfecció d'objectes i superfícies com poms, manetes i tiradors de portes, finestres, calaixos i armaris; baranes i passamans; interruptors, polsadors, teclats, i telèfons; aixetes, lavabos i sanitaris, taules, cadires i altres elements de similars característiques.

Quan l'ús de lleixiu no sigui adequat, per exemple, per netejar telèfons, equip de control remot, manetes de portes, botons a l'ascensor, etc., llavors es podria usar alcohol al 70% o productes d'eficiència similar, autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat.

Sempre que sigui possible, es recomana utilitzar materials de neteja reutilitzables per aplicar detergents i desinfectants. Aquests, es desinfectaran freqüentment durant el seu ús i al final de la neteja de cada habitació amb solucions desinfectants com dilucions de lleixiu (1:50) acabada de preparar, o qualsevol dels desinfectants amb activitat viricida que es troben al mercat i que han estat autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat.

Sempre que sigui possible es realitzaran els serveis de neteja amb el client absent de l'habitació. En el cas de no ser possible se seguirà el protocol establert a l'empresa a l'efecte.

Es recomana que la persona treballadora després de sortir de fer la neteja l'habitació, realitzi la desinfecció de les mans. En el cas d'utilitzar guants, aquests també s'hauran de desinfectar en finalitzar la neteja de cada habitació.

Les persones treballadores del departament de pisos han de portar mascareta higiènica o quirúrgica i, en els casos en què el servei de prevenció de riscos laborals o modalitat preventiva de l'empresa estableixi que convé utilitzar una protecció respiratòria de major efectivitat, s'utilitzarà una màscara tipificada com a equip de protecció individual (EPI).

Tots els equips de protecció i roba d'un sol ús s'han de retirar higiènicament, dipositant-los en una bossa que es tancarà i s'eliminarà adequadament en finalitzar la jornada.

En el cas d'haver de dur a terme tasques de neteja, desinfecció i recollida de residus diària, en zones amb presència de casos afectats per la COVID-19 o en període d'aïllament preventiu, es recomana:

- ❖ Realitzar una formació prèvia als treballadors per part del servei de prevenció de riscos laborals corresponent, sobretot amb relació a la correcta utilització d'EPI, posant especial atenció tant a la posada com a la retirada. És convenient que un altre treballador vigili el procés de posada i retirada.
- ❖ S'haurà de seguir el protocol del servei de prevenció de riscos laborals. Es recomana valorar l'ús de pantalles facials, ulleres de muntura integral i davantal, capell i guants d'un sol ús. Després del seu ús els equips es retiraran i dipositaran segons el protocol establert.
- ❖ Els residus del client afectat per la COVID-19, inclòs el material d'un sol ús utilitzat per la persona malalta (guants, mocadors, mascaretes), s'han d'eliminar en una bossa de plàstic (BOSSA 1), que es dipositarà en un contenidor d'escombraries a l'habitació, amb tapa i pedal d'obertura, sense fer cap separació per al reciclatge.

La bossa de plàstic (BOSSA 1) s'ha de tancar adequadament i introduir-la en una segona bossa d'escombraries (BOSSA 2), a la banda de la sortida de l'habitació, on a més es dipositaran els guants i la mascareta utilitzats pel cuidador.

La BOSSA 2, amb els residus anteriors, es dipositarà a la bossa d'escombraries (BOSSA 3) amb la resta dels residus domèstics. La BOSSA 3 també es tancarà adequadament.

Immediatament després es realitzarà una completa higiene de les mans, amb aigua i sabó, durant almenys 40-60 segons.

La BOSSA 3 es dipositarà exclusivament al contenidor de fracció resta (o en qualsevol altre sistema de recollida de fracció resta establerta en l'entitat local), estant totalment prohibit dipositar-la en els contenidors de recollida separada de qualsevol de les fraccions separades (orgànica, envasos, paper, vidre o tèxtil) o el seu abandonament en l'entorn.

16. En relació amb les activitats de manteniment intern i serveis auxiliars

El personal de manteniment cada vegada que hagi de dur tasques de reparació a una habitació d'un client, abans s'haurà de rentar les mans convenientment. Si no té un rentamans fàcilment accessible, es podrà desinfectar les mans. En el cas que hagi de portar guants adients a la tasca a realitzar, s'hauran de desinfectar abans d'accedir a l'habitació.

Si s'ha de fer algun tipus d'activitat en una habitació, s'ha de distingir entre que es tracti de:

- Habitació de sortida: sempre que sigui possible, s'accedirà un cop la mateixa hagi estat netejada pel departament de pisos.
- Habitació ocupada pel client: Es procurarà accedir-hi sense la presència del client al seu interior i en tot cas sempre es procurarà adoptar les mesures de precaució adients i mantenir la distància mínima d'un metre i mig.

Tant si s'utilitzen guants com si no, s'hauran d'aplicar les mateixes mesures d'higiene i desinfecció, sigui sobre les mans o sobre els guants. Es recomana l'ús de guants de vinil/acronitril en el cas d'entrar en contacte amb superfícies que poguessin ser objecte de contagi, llevat que el servei de prevenció o la modalitat organitzativa de l'activitat preventiva indiqui una altra tipologia de guant.

S'ha de comprovar el funcionament de les màquines de neteja de la vaixel·la i estris de cuina, que hauran d'aconseguir una temperatura superior als 80 °C, i la correcta dosificació dels productes de desinfecció.

Es procedirà a la rentada i desinfecció regular dels uniformes i roba de treball, segons el procediment habitual de l'establiment, sempre que garanteixi la no persistència del virus de la COVID-19 al teixit. En el cas que la neteja es realitzi al seu domicili particular, es facilitarà als treballadors i treballadores bosses amb tancament per al seu trasllat i la informació adient del procediment de rentada.

Es recomana la neteja dels equips, eines i estris de treball després de cada ús, principalment si són utilitzats en habitacions de clients. L'ús d'equips de treball ha de ser individual, es recomana no compartir els equips de treball; si això no fos possible, els equips hauran de ser netejats després del seu ús entre treballadors.

17. En relació amb els proveïdors i empreses de manteniment externes

Es realitzarà la corresponent coordinació d'activitats empresarials, per garantir la protecció de totes les persones treballadores, tenint en compte tant els riscos del personal propi, dels treballadors i treballadores d'empreses externes, i si escau, els autònoms.

En tot cas, l'empresa informarà, amb l'antelació suficient, a tots els proveïdors i empreses alienes que hagin d'accedir al centre per fer qualsevol mena de tasca, que han de complir les mesures establertes pel centre als seus protocols en matèria d'higiene i prevenció específiques per fer front a la COVID-19.

A més dels controls habituals de proveïdors i recepció de mercaderies d'acord amb el SGSA establert, es recomana gestionar la recepció de productes i el contacte amb els proveïdors, per tal d'evitar la confluència de persones a l'establiment, per exemple:

- ✓ Programar les cites al calendari.
- ✓ Els proveïdors només podran accedir a les zones habilitades per a la descàrrega i recepció de mercaderies. No accediran a la zona de cuina o

magatzem si no disposen d'autorització i es prenen les corresponents mesures preventives.

- ✓ Si és possible, hi haurà zones habilitades per a retirar les bosses, embalatges, i si escau, envasos.
- ✓ Aquest espai, sempre que sigui possible, estarà separat del reservat per a l'emmagatzematge o manipulació dels altres productes. Els productes s'emmagatzemaran en les condicions requerides d'acord amb la seva naturalesa i estat.
- ✓ Es recomana informar els proveïdors de les mesures d'higiene i prevenció a adoptar.
- ✓ A l'entrada dels establiments, tindran solució hidroalcohòlica per a la desinfecció de mans.
- ✓ Hauran de fer ús de mascareta adequada el temps que siguin dins de l'establiment
- ✓ A la sortida de l'establiment, disposaran de papereres preferiblement amb tapa d'accionament no manual, dotades amb una bossa d'escombraries.

18. Instal·lacions destinades a activitats de música en viu

1. Els establiments d'hoteleria i allotjaments turístics que vulguin dur a terme activitats de música en viu no han d'oferir serveis propis d'oci nocturn, hi han de tenir en compte que està prohibit menjar i beure en espais tancats mentre es produeixi aquesta activitat cultural.
2. Les activitats d'assaig o concert de música en viu s'han de dur a terme en espais que assegurin un mínim de 4 m² per cantant/músic, fins a un màxim de 40 cantant o músics. Aquests grups han de ser estables i plenament identificables.
3. En general les mesures de capacitat màxima de la instal·lació a on es faci l'activitat, l'aforament i l'agrupació de persones, tant a l'interior com a l'exterior, s'han d'atendre a l'establert en funció del nivell d'alerta sanitària vigent a la unitat territorial on s'ubiqui l'establiment.
4. Els cantants i els músics han d'emprar mascaretes, llevat dels músics de vent. En el cas dels cantants, la mascareta ha de ser obligatòriament del tipus FFP2.
5. Les actuacions i els assaigs s'han de fer preferentment a l'aire lliure i s'ha d'assegurar que es respecta en tot moment la distància mínima interpersonal d'un metre i mig entre els integrants de la banda de música i entre aquests i el públic.

6. Si les actuacions o assaigs tenen lloc en espais interiors, s'ha de mantenir una distància mínima de tres metres entre els músics d'instruments de vent o cantants i els membres del públic i la resta de components de la banda.
7. A més, s'ha d'assegurar que es fa una ventilació freqüent dels espais utilitzats per als assaigs, amb un mínim d'una pausa per a ventilació d'espais cada seixanta minuts, llevat dels casos en què es compti amb un sistema automàtic de renovació d'aire. S'ha d'assegurar també que es ventila l'espai en acabar l'assaig o actuació, abans que s'utilitzi de bell nou.

19. Instal·lacions destinades a activitats esportives, piscina i spa

En general s'hauran de respectar les mesures de seguretat i higiene establertes per les autoritats sanitàries per a la prevenció de la COVID-19, en particular, les relatives al manteniment d'una distància mínima de seguretat d'un metre i mig, i en cas de no ser possible adoptar mesures alternatives de protecció física, d'higiene de mans i etiqueta respiratòria. Per aquest motiu s'ha de disposar i actuar d'acord amb un protocol propi de l'empresa que prevegi les normes bàsiques de prevenció i higiene, així com mesures de limitació d'accés, de capacitat, d'organització interna, protecció dels usuaris i personal de la instal·lació.

Les mesures de capacitat màxima de la instal·lació a on es faci l'activitat, aforament i agrupació de persones, tant a l'interior com a l'exterior, s'han d'atendre a l'establert en funció del nivell d'alerta sanitària vigent a la unitat territorial on s'ubiqui l'establiment.

En general, la capacitat màxima dels espais esportius en les instal·lacions, s'estableix en funció de la tipologia de l'espai i el tipus de pràctica que s'hi du a terme. Així doncs, la capacitat màxima sense restriccions dels espais ha de ser la següent:

- Per a la pràctica d'activitats estàtiques en sala, entre les quals s'inclouen les activitats dirigides i les sales de musculació, es requereix un mínim de quatre metres quadrats per persona.
- Per a la pràctica d'activitats dirigides en piscines, es requereix un mínim de quatre metres quadrats per persona.
- En els vestidors, es requereix que l'ocupació permeti un mínim de tres metres quadrats per persona.

El titular de la instal·lació ha de disposar, i actuar-hi d'acord, d'un protocol propi que prevegi les normes bàsiques de prevenció i higiene, així com mesures de limitació d'accés, de capacitat, d'organització interna i de protecció dels usuaris, i personal de la instal·lació, sobre la base de les mesures que dicten les autoritats sanitàries.

S'ha d'habilitar un sistema d'accés i control que eviti l'acumulació de persones tant en l'accés com en el lloc de pràctica esportiva, i garantir que no se supera la

capacitat màxima permesa i que es manté la distància de seguretat d'un metre i mig entre persones.

Als espais tancats de les instal·lacions esportives s'han de garantir els procediments de ventilació, neteja i desinfecció d'aquestes instal·lacions d'acord amb la freqüència d'ús. S'han de fer les tasques de ventilació periòdica a les instal·lacions i, com a mínim, de manera diària i durant el temps necessari per permetre la renovació de l'aire. Respecte dels sistemes de ventilació i climatització mecànica, s'han d'utilitzar sistemes que permetin la renovació de l'aire de manera controlada. En tot cas, s'han de reforçar la neteja i desinfecció, i el manteniment dels filtres d'aire dels circuits, d'acord amb les recomanacions de l'instal·lador i del servei de prevenció, i optar, en cas que sigui possible, per equips amb filtres amb eficàcia demostrada com a barrera de partícules víriques que garanteixin el mateix cabal d'aire nominal de l'equip.

Per verificar que la ventilació és suficient és obligatori l'ús de mesuradors de CO₂. La concentració de CO₂ no ha de superar en cap moment els 800 ppm. En cas que se superi, s'ha d'incrementar la ventilació o bé disminuir la cabuda fins que se situï per sota d'aquest indicador. Aquests equips s'han d'instal·lar en llocs visibles per al públic usuari de l'espai.

En el cas d'espais en què no es pugui aconseguir el nivell de ventilació exigida es pot optar per equips purificadors d'aire fixos o portàtils amb filtres d'alta eficàcia HEPA de qualificació igual o superior a H13, que han de proporcionar un cabal d'aire net suficient per a, almenys, cinc renovacions per hora de tot l'aire de l'espai. S'han d'instal·lar de manera que puguin arribar a tots els punts del local.

És obligatori exposar al públic a l'entrada de cada sala i establiment la capacitat màxima en nombre de persones d'aquests espais. S'ha de col·locar cartellera visible o altres mitjans informatius que recordin les normes d'higiene i prevenció que s'han de complir.

Les activitats estàtiques en sala, entre les quals s'inclouen les activitats dirigides d'intensitat mitjana i alta per exemple a les sales de musculació, es classifiquen d'acord amb el seu nivell de risc i s'han d'adoptar les mesures de capacitat màxima establertes en funció del nivell d'alerta sanitària vigent en la unitat territorial i la classificació de risc.

Aquestes mesures de capacitat màxima també són d'aplicació per a les **piscines i spa**.

Així mateix, per a les **piscines i l'spa**, s'ha de col·locar cartellera visible o altres mitjans informatius que recordin les normes d'higiene i prevenció que s'han de complir. L'establiment determinarà les directrius i recomanacions per al seu ús, d'acord amb les normes de prevenció i higiene establertes per les autoritats sanitàries.

Es pot tenir en compte el document tècnic del Ministeri de Sanitat de recomanacions per a l'obertura de l'activitat de les piscines de 14 de maig de 2020, que es pot descarregar a l'enllaç següent:

www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/recomendacionesAperturaPiscinas.pdf

Per poder accedir a la piscina i a l'spa, s'establiran els mecanismes de control adients que permetin una utilització d'acord amb els principis preventius per tal d'evitar aglomeracions i control de l'aforament. Els clients han d'estar informats i conèixer el procediment d'utilització de la instal·lació.

Sense perjudici de l'aplicació de les normes tècnic-sanitàries vigents, a les piscines d'ús col·lectiu s'ha de dur a terme la neteja i desinfecció de les instal·lacions i mobiliari, amb especial atenció als espais tancats, com ara vestuaris o banys, amb caràcter previ a l'obertura de cada jornada.

Es permet l'ús de les dutxes, amb una ocupació màxima d'una persona, excepte en el supòsit de persones que puguin requerir assistència. S'entenen les dutxes exteriors, obertes i situades al voltant de la piscina.

L'ús de la mascareta a la realització d'activitats físiques a l'interior de l'establiment, s'establirà segons el nivell d'alerta sanitària vigent. No és obligatori usar-la a les piscines, sempre que l'afluència de persones en aquests espais permeti el manteniment de la distància interpersonal.

20. Informació per a les persones treballadores

Informació per a les persones treballadores sobre com actuar si presenten símptomes compatibles amb la COVID-19

La COVID-19 és una malaltia infecciosa causada pel coronavirus SARS-CoV-2.

Els **símptomes** més comuns de la COVID-19 són **febre, tos i sensació de falta d'aire**. Altres símptomes poden ser: falta d'olfacte o gust, mal de gola, dolor muscular, diarrea, mal al pit o mal de cap, entre altres.

- ❖ Si **abans d'anar a la feina** presenta símptomes que podrien estar associats a la COVID-19, no acudirà al seu centre de treball, ho comunicarà a l'empresa i demanarà cita al seu centre de salut trucant al 971 43 70 79 o 902 079 079. Només si els símptomes són greus trucarà al 061.

Es recomana que no surti del seu domicili i realitzi un aïllament preventiu. No acudirà al seu centre de treball fins que es confirmi que no hi ha risc de presentar COVID-19.

- ❖ Si **mentre està a la feina** presenta símptomes que podrien estar associats a la COVID-19, contactarà amb el Servei de Prevenció de Riscos Laborals de l'empresa.

Nom del Servei de Prevenció de Riscos Laborals.....

Número de contacte.....

Se li proporcionarà una mascareta quirúrgica (en cas de no portar-la) i se li facilitarà la rentada de mans, incrementant les precaucions de distància de seguretat interpersonal fins que pugui realitzar un aïllament provisional al seu domicili.

Demanarà cita al seu centre de salut trucant al 971 43 70 79 o 902 079 079. Només si els símptomes són greus trucarà al 061.

- ❖ **Si viu amb una persona que té COVID-19** o ha estat contacte estret d'una persona amb COVID-19, no acudirà al seu centre de treball i ho comunicarà a l'empresa i al Servei de Prevenció de Riscos Laborals. Si des de la Central COVID no s'han posat en contacte amb vostè, ha de trucar al 900 100 971 (Info COVID) on li indicaran les pautes a seguir.

21. Decàleg amb de mesures preventives generals per a les persones treballadores

Si vostè viu o ha viscut amb una persona que ha contret la infecció per coronavirus i des de la central de COVID no s'han posat en contacte a vostè, ho notificarà a l'equip d'Info COVID i trucarà al 900100971.

Si detecta a casa els símptomes respiratoris típics d'aquesta malaltia: tos, dificultat respiratòria, o febre, no acudirà al centre de treball, ho notificarà a l'empresa i trucarà al 902 079 079, 971 43 70 79 i només si els símptomes són greus pot trucar al 061, a tots ells l'indicaran les pautes a seguir. Es recomana no sortir del domicili, adoptar un aïllament preventiu, i si conviu amb altra gent i comparteix zones comunes s'ha de posar una mascareta quirúrgica.

A la feina compleixi els protocols i les recomanacions preventives establertes a l'empresa.

A l'entorn laboral, l'ús de mascareta és obligatori en els centres de treball, tant si són de titularitat pública com privada, sempre que es concorri amb altres persones en el mateix espai, amb l'excepció dels espais oberts a l'aire lliure, en els quals s'ha de garantir la distància interpersonal d'un metre i mig entre els treballadors. En qualsevol cas, és obligatori utilitzar-la quan se circula pels espais comuns.

Se seguirà la norma de l'etiqueta respiratòria: Es cobrirà el nas i la boca amb la cara interior del colze o amb un mocador d'un sol ús en tossir i esternudar, i a continuació es llançarà a un contenidor o paperera preferentment amb tapa d'accionament no manual.

S'ha de rentar les mans amb freqüència a les àrees habilitades per aquest propòsit, és important ensabonar-se les mans amb aigua calenta, fregant-les durant almenys 40 segons.

Es rentaran sempre després d'esternudar, tossir o tocar la cara a l'inici i a la finalització de la jornada, entre diferents tasques, abans i després menjar, fumar o dels descansos; després d'haver anat al bany i d'haver tocat residus i després de la retirada dels guants de protecció. També es rentaran les mans després d'haver tocat diferents objectes que poden estar contaminants: claus, teclats o després d'haver tingut un contacte proper amb algú que presenti símptomes de contagi.

Si durant el transcurs de les seves tasques no disposa d'un rentamans fàcilment accessible, utilitzi solució hidroalcohòlica. Per assolir l'efecte adequat de desinfecció, les mans no poden estar brutes quan s'aplica la solució.

Segueixi les instruccions d'ús de col·locació dels EPI o mascareta i de la retirada i eliminació de manera higiènica.

Eviti en tot moment tocar-se la cara amb les mans, especialment els ulls, la boca i el nas, fins i tot si vostè està utilitzant els seus guants.

Eviti dur els cabells amollats, millor dugui'ls recollits.

No oblidí complir les mesures de prevenció establertes a les zones de descans i banys de personal, amb l'ús correcte de la mascareta i manteniment del distanciament interpersonal.

Eviti compartir objectes i material d'escriptori amb altres treballadors o clients. Si no és el cas, desinfecti's les mans després de l'intercanvi.

Prengui mesures extremes de neteja per a les eines que maneja, especialment si són utilitzades per diverses persones. És preferible que les eines siguin d'ús individual.

Si les circumstàncies exigissin la utilització d'uns guants de protecció per diverses persones, s'adoptaran les mesures necessàries perquè això no origini cap problema de salut o d'higiene als diferents usuaris. Es recomana que es posi abans uns guants de làtex o nitril, segons les al·lèrgies, per a la realització de la seva activitat.

Etiqueta respiratòria i EPI enfront de la COVID-19	Mascareta higiènica o Quirúrgica	Protecció respiratòria (EPI)	Guants	Altres
Proveïdors i empreses de manteniment externes	Sempre encara que es pugui mantenir la distància de seguretat	Quan no es pugui mantenir la distància de seguretat i l'altre treballador no dugui mascareta	No es preveu	Disposar de solució hidroalcohòlica
Clients	Les persones usuàries de la instal·lació, de més de sis anys han de dur mascareta en tot moment, tant per la via pública o en espais a l'aire lliure com també en espais tancats d'ús públic o a les zones d'atenció al públic d'edificis, tant de titularitat pública com privada, quan es pugui concórrer en el mateix espai amb altres persones no convivents. Excepcions: situacions de consum d'aliments i begudes, durant la pràctica d'activitat física, activitats aquàtiques i a les piscines sempre que l'afluència de persones en aquests espais permeti el manteniment de la distància interpersonal.	No es preveu	No es preveu	Disposar de solució hidroalcohòlica
Recepció-consergeria, relacions públiques, administració i gestió	Sempre encara que es pugui mantenir la distància de seguretat	Quan no es pugui mantenir la distància de seguretat i el client o altre treballador no dugui mascareta	No es preveu	Disposar de solució hidroalcohòlica
Restauració, terrasses i zones comunes	Quan no hagin d'atendre als clients i concorri amb altres persones treballadores en el mateix espai encara que mantingui la distància de seguretat.	Quan hagin d'atendre al client, encara que es mantingui la distància de seguretat.	No es preveu	Disposar de solució hidroalcohòlica
Cuina	Sempre encara que es pugui mantenir la distància de seguretat	Quan l'avaluació del risc ho determini	No es preveu	Disposar de solució hidroalcohòlica
Cambrer/ras de servei de restaurant o bar	Quan no hagin d'atendre als clients i concorri amb altres persones treballadores en el mateix espai encara que mantingui la distància de seguretat.	Quan hagin d'atendre al client, encara que es mantingui la distància de seguretat.	No es preveu	Disposar de solució hidroalcohòlica

Neteja	<p>Quan concorri amb altres persones treballadores en el mateix espai, mantenint la distància de seguretat,</p> <p>Quan treballin sense sacsejar la roba,</p> <p>Quan no es donin els supòsits indicats per la utilització de l'EPI.</p> <p>En general s'haurà d'avaluar segons les tasques.</p>	<p>Neteja en zones de casos afectats per la COVID-19 o en període d'aïllament preventiu, encara que no estigui present el client.</p> <p>Quan concorri amb els clients en el mateix espai, encara que es mantingui la distància de seguretat.</p> <p>En cas de sacsejar la roba de les habitacions.</p>	<p>Neteja en zones amb presència de casos afectats per la COVID-19 o en període d'aïllament preventiu</p>	<p>Ulleres de protecció ocular, bata i/o davantal.</p> <p>Disposar de solució hidroalcohòlica</p>
Manteniment intern i serveis auxiliars	<p>Sempre</p> <p>Excepte quan es treballi tot sol o treballi a l'exterior i es pugui mantenir la distància de seguretat,</p> <p>En general s'haurà d'avaluar segons les tasques.</p>	<p>Treballs en zones de casos afectats per la COVID-19 o en període d'aïllament preventiu, encara que no estigui present el client.</p> <p>Quan concorri amb els clients en el mateix espai, encara que es mantingui la distància de seguretat.</p>	<p>Treballs en zones de casos afectats per la COVID-19 o en període d'aïllament preventiu, encara que no estigui present el client.</p>	<p>Ulleres de protecció ocular</p> <p>Disposar de solució hidroalcohòlica</p>

22. Fonts d'informació

Aquest document té en compte tota la informació publicada per les autoritats competents fins a la data de la seva elaboració. Es destaquen els següents documents de referència:

- **Acord del Consell de Govern de 27 de novembre de 2020** pel qual s'estableixen els nivells d'alerta sanitària i s'aprova el nou Pla de Mesures Excepcionals de Prevenció, Contenció i Coordinació per Fer Front a la Crisi Sanitària Ocasionalada per la COVID-19, i modificacions. (BOIB núm. 201 de 28/11/2020)
- **Acord del Consell de Govern de 26 de febrer de 2021** pel qual s'estableixen els nivells d'alerta sanitària per illes que han de vigir a la comunitat autònoma de les Illes Balears, s'estableixen mesures excepcionals de prevenció del contagi de la COVID-19 aplicables temporalment a les illes de Mallorca, Menorca i Formentera, i es prorroguen mesures aplicables a l'illa d'Eivissa. (BOIB núm. 028 de 27/02/2021)
- **Correcció d'errates de l'Acord del Consell de Govern de 26 de febrer de 2021**, pel qual s'estableixen els nivells d'alerta sanitària per illes que han de vigir a la comunitat autònoma de les Illes Balears, s'estableixen mesures excepcionals de prevenció del contagi de la COVID-19 aplicables temporalment a les illes de Mallorca, Menorca i Formentera, i es prorroguen mesures aplicables a l'illa d'Eivissa. (BOIB núm. 030 de 02/03/2021)

- **Acord del Consell de Govern de 12 de març de 2021** pel qual s'estableixen els nivells d'alerta sanitària per illes que han de vigir a la comunitat autònoma de les Illes Balears i s'estableixen mesures excepcionals de prevenció del contagi de la COVID-19 aplicable temporalment a les illes. (BOIB núm. 035 de 13/03/2021)
- **Acord del Consell de Govern de 15 de març de 2021** pel qual es rectifiquen determinades errades de l'Acord el Consell de Govern de 12 de març de 2021, pel qual s'estableixen els nivells d'alerta sanitària per illes que han de vigir a la comunitat autònoma de les Illes Balears i s'estableixen mesures excepcionals de prevenció del contagi de la COVID-19, aplicables temporalment a les illes. (BOIB núm. 036 de 16/03/2021)
- **Acord del Consell de Govern de 24 de març de 2021** pel qual s'estableixen mesures excepcionals i temporals de prevenció del contagi de la COVID-19 aplicables a l'illa de Mallorca. (BOIB núm. 041 de 25/03/2021)
- **Ley 2/2021, de 29 de marzo**, de medidas urgentes de prevención, contención y coordinación para hacer frente a la crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. (BOE núm. 76 de 30/03/2021)
- **Acord del Consell de Govern de 9 d'abril de 2021** pel qual s'estableixen els nivells d'alerta sanitària per illes que han de vigir a la comunitat autònoma de les Illes Balears, s'estableixen mesures excepcionals de prevenció del contagi de la COVID-19 aplicables temporalment a les illes i s'introdueixen modificacions puntuals al Pla de Mesures Excepcionals de Prevenció, Contenció i Coordinació per Fer Front a la Crisi Sanitària Ocasionada per la COVID-19, aprovat per l'Acord del Consell de Govern de les Illes Balears de 27 de novembre de 2020. (BOIB núm. 048 de 10/04/2021)
- **Acord del Consell de Govern de 23 d'abril de 2021** pel qual s'estableixen els nivells d'alerta sanitària per illes que han de vigir a la comunitat autònoma de les Illes Balears, s'estableixen mesures excepcionals de prevenció del contagi de la COVID-19 aplicables temporalment a les illes i s'introdueixen modificacions puntuals al Pla de Mesures Excepcionals de Prevenció, Contenció i Coordinació per Fer Front a la Crisi Sanitària Ocasionada per la COVID-19, aprovat per l'Acord del Consell de Govern de les Illes Balears de 27 de novembre de 2020. (BOIB núm. 054 de 24/04/2021)
- Procedimiento de actuación para los servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al nuevo coronavirus (SARS-CoV-2). Ministerio de Sanidad.
- Estrategia de detección precoz, vigilancia y control de COVID-19. Ministerio de Sanidad. Medidas higiénicas para la prevención de contagios del COVID-19. Ministerio de Sanidad.
- Guía de buenas prácticas en centros de trabajo para prevenir los contagios de la COVID-19. Ministerio de Sanidad.
- Medidas higiénicas para la prevención de contagios del COVID-19. Ministerio

de Sanidad.

- Listado de virucidas autorizados en España para uso ambiental (PT2), industria alimentaria (PT4) e higiene humana (PT1). Ministerio de Sanidad.
- Prevención de riesgos laborales vs. COVID-19 - Compendio no exhaustivo de fuentes de información -. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo (INSST).
- Medidas para la reducción del contagio por el coronavirus SARS-CoV-2: Servicios de restauración. Directrices y recomendaciones. Instituto para la Calidad Turística Española (ICTE) Ministerio de Industria, Comercio y Turismo.
- Directrices de buenas prácticas en actividades de restauración (14.09.20). INSST

Pot consultar més informació del risc d'exposició laboral al SARS-CoV-2 en l'Institut Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo: www.insst.es

IBASSAL informació COVID-19: <https://www.caib.es/sites/ibassal/ca/covid-19/>

Infografies: www.caib.es/sites/coronavirus/CA/infografies